

Література

1. Аудит і ревізія підприємницької діяльності : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 „Облік і аудит”. / Ф.Ф. Бутинець та ін, За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир : ПП „Рута”, 2010. – 416 с.
2. Давидов Г. М. Аудит: Навчальний посібник. – 3-тє вид., стер. – К.: Т-во „Знання”, КОО, 2012. – 363 с.
3. Горщар В. 1С: Облік касових операцій / В. Горщар // Бухгалтерія: Право, Податки, Консультації. – 2013. – №50. – С. 55–60.

Любов ЗАСТАВНЮК

Тернопільський національний економічний університет

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Харчова промисловість є однією із найбільших та найважливіших складових промислового сектору економіки України. Адже рівень розвитку харчової промисловості неоднозначно впливає на стан економіки, розвиток внутрішнього та зовнішнього ринків, рівень життя населення та продовольчу безпеку країни. До складу харчової промисловості входять десятки підгалузей, основними серед яких є: цукрова, молочна, хлібопекарська, олійно-жирова, м'ясна, кондитерська, лікєро-горілчана тощо.

Вивченням та дослідженням проблем розвитку харчової промисловості України займалися такі провідні вітчизняні науковці: Макаренко І.О., Крисанов Д. Ф., Прядко В. В., Сичевський М.П., Лемішко О.О., Шевчук І.П., Денисенко М.П., та ін. Ними досліджено проблемні аспекти становлення та розвитку харчової промисловості в умовах ринкових трансформацій. Проте питання ефективного розвитку харчової промисловості в умовах економічної нестабільності є надзвичайно актуальним та злободенним, що потребує подальших ґрунтовних досліджень.

Основою для ефективного функціонування та розвитку підприємств харчової промисловості є наявність сировинної бази, сприятливі природно-кліматичні умови, облаштовані місця зберігання та збуту готової продукції, розвиток НТП. У харчовій промисловості використовується сировина рослинного і тваринного походження, що вказує на наявність інтеграційних зв'язків із сільським господарством, а також впливає на розташування і характер роботи підприємств [1]. При цьому скорочення виробництва сільськогосподарської продукції, зниження показників ефективності сільського господарства безпосередньо впливають на функціонування та розвиток підприємств харчової промисловості у контексті зменшення обсягів виробництва, що, у свою чергу призводить до подорожчання продовольчих товарів на внутрішньому та зовнішньому ринках. Відтак підвищення

ефективності функціонування підприємств харчової галузі насамперед потребує вирішення проблем сталого розвитку сільського господарства.

Особливу увагу необхідно акцентувати на формуванні ресурсного потенціалу підприємств харчової промисловості, зокрема:

- на необхідності оптимізації виробничої структури національної економіки;

- на нівелюванні недоліків економічної, податкової, інвестиційної, митної та екологічної політики;

- на відсутності дієвої стратегії державного управління та підтримки товаровиробників харчової промисловості.

Адже недосконалість та відсутність вищенаведених чинників призводить до неефективного використання виробничих та інвестиційних ресурсів, що в кінцевому результаті призводить до високого рівня працевітності та низького рівня технологічного розвитку харчової галузі промисловості. Наслідком негативного впливу вищенаведених чинників є різке зниження показників ефективності діяльності підприємств харчової галузі, брак коштів, що в кінцевому результаті призводить до зношення основних засобів, погіршення стану матеріально-технічного забезпечення, зменшення обсягів інвестиційних ресурсів, зниження платоспроможності та збитковості товаровиробників.

Таким чином, сучасний стан харчової промисловості характеризується значною конкуренцією та відносно повільними темпами зростання споживчих цін. Тому нині переважна більшість підприємств харчової промисловості змушена самотійно знаходити резерви підвищення ефективності своєї діяльності та оперативно реагувати на мінливість чинників зовнішнього середовища.

Вважаємо, що в умовах економічної нестабільності підприємства харчової промисловості першочергово повинні вирішити наступні проблемні питання:

- сформувати потужну сировинну базу, шляхом налагодження співпраці із сільськогосподарськими та іншими підприємствами;

- забезпечити вдосконалення матеріально-технічної бази;

- сприяти проходженню підвищення кваліфікації кадрів.

Проведені дослідження дозволяють констатувати, що одним із дієвих шляхів підвищення конкурентоспроможності продукції харчової промисловості є зменшення енергоємності її виробництва, що може бути досягнуто за рахунок заміни обладнання на більш енергоефективне та на основі переробки відходів на біогаз. Не менш важлива роль належить удосконаленню якості продукції харчової промисловості у відповідності із чинними вітчизняними стандартами. Окрім цього доцільно розробляти та впроваджувати технічні регламенти та системи НАССР або ж інших систем-аналогів, які гарантують забезпечення безпеки у процесі виробництва харчових продуктів.

Особливу увагу необхідно акцентувати на проблемі збільшення ємності внутрішнього ринку (зокрема за рахунок зростання доходів населення, оптимізації виробництва нових видів продукції, тощо), пошуку нових збутових ринків, удосконалення системи державного регулювання у частині здійснення господарської діяльності підприємствами харчової промисловості і ін..

Таким чином, для стабілізації функціонування та розвитку підприємств харчової промисловості у найближчій перспективі необхідно забезпечити реалізацію наступних заходів: впровадити інноваційні технології виробництва продукції; оптимізувати державне забезпечення і державну підтримку підприємств харчової промисловості; налагодити міжнародне співробітництво; оптимізувати розвиток сільського господарства; забезпечити належний рівень конкурентоспроможності продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках; удосконалити інфраструктуру зберігання та збуту продукції; посилити моніторинг якісних характеристик та безпечності продукції.

Література

1. Макаренко І. О. Сучасні механізми стабілізації діяльності підприємств харчової промисловості / І. О. Макаренко // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 2 (56). – С. 93-100.
2. Якимчук Т. В. Стан і перспективи розвитку підприємств харчової промисловості України / Т. В. Якимчук // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 4(106). – С. 162–168.
3. Валінкевич Н. В. Сучасні чинники адаптації підприємств харчової промисловості до умов зовнішнього середовища в контексті глобальної продовольчої проблеми / Н. В. Валінкевич // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – 2013. – № 2. – С. 12–18.

Інна ІРТИЩЕВА, Катерина КОРНІЄНКО
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова, м. Миколаїв

СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Транспортний сектор України – це значний і важливий сегмент для економіки країни, адже ефективна та злагоджена робота цілої транспортної системи являється рухомою силою для загального розвитку країни. Економічна роль транспорту полягає, насамперед, у тому, що він є органічною ланкою кожного виробництва, проводить безперервну й масову доставку всіх видів сировини, палива й продукції з пунктів виробництва в пункти споживання, а також здійснює поділ праці, спеціалізацію й кооперацію виробництва. Без транспорту немислимо раціональне розміщення виробництва, освоєння нових територій і природних багатств.

Однак, існуюча конкуренція на ринку транспортних послуг, вимагає все нових підходів до розвитку транспортних відносин, створенню нових технологій та підвищенню якості послуг. Відсутність централізованого управління не дає можливості для комплексного розвитку всіх видів транспорту, а також складського, термінального та інших видів господарства.

Економічна роль транспорту полягає, насамперед, у тому, що він є органічною ланкою кожного виробництва, проводить безперервну й масову доставку всіх видів сировини, палива й продукції з пунктів виробництва в